

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขาวิชาศิลปศาสตร์

๑๐๑๕๑

ประมวลสาระชดุวิชา

หน่วยที่ ๘-๑๕

ไทยศึกษา *Thai Studies*

ประมวลสาระชดุวิชาไทยศึกษา หน่วยที่
DS562 ๙747ค 2558 ๑.1

Barcode *10047300*

ห้องสมุดวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์

ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๒

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	(๕)
รายละเอียดชุดวิชา	(๑๑)
หน่วยที่ ๘ ประเพณี พิธีกรรมไทย	๑
แผนการสอนตอนที่ ๘.๑ ความเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีและพิธีกรรม	๖
เรื่องที่ ๘.๑.๑ ความหมาย ลักษณะ และประเภทของประเพณีและพิธีกรรม.....	๗
เรื่องที่ ๘.๑.๒ ประเพณีและพิธีกรรมกับคติความเชื่อ	๑๐
เรื่องที่ ๘.๑.๓ บทบาทของประเพณีและพิธีกรรม	๑๔
แผนการสอนตอนที่ ๘.๒ ลักษณะและแนวคิดของประเพณีและพิธีกรรมไทย	๑๗
เรื่องที่ ๘.๒.๑ ประเพณีและพิธีกรรมเกี่ยวเนื่องกับศาสนา	๑๘
เรื่องที่ ๘.๒.๒ ประเพณีและพิธีกรรมในเทศกาลต่าง ๆ	๒๒
เรื่องที่ ๘.๒.๓ ประเพณีและพิธีกรรมเกี่ยวเนื่องกับชีวิต	๒๘
เรื่องที่ ๘.๒.๔ ประเพณีและพิธีกรรมเกี่ยวเนื่องกับการทำมาหากิน	๓๔
เรื่องที่ ๘.๒.๕ ประเพณีและพิธีกรรมในบางโอกาส	๓๗
แผนการสอนตอนที่ ๘.๓ การเปลี่ยนแปลงของประเพณีและพิธีกรรมไทย	๔๓
เรื่องที่ ๘.๓.๑ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงประเพณีและพิธีกรรมไทย	๔๔
เรื่องที่ ๘.๓.๒ กรณีศึกษาประเพณีและพิธีกรรมไทยที่เปลี่ยนแปลง	๔๗
บรรณานุกรม	๕๑
หน่วยที่ ๙ การละเล่นไทย	๕๓
แผนการสอนตอนที่ ๙.๑ การละเล่นในวิถีชีวิต	๕๖
เรื่องที่ ๙.๑.๑ ลักษณะและประเภทของการละเล่น	๕๗
เรื่องที่ ๙.๑.๒ ปัจจัยทางสังคมกับการละเล่น	๕๙
เรื่องที่ ๙.๑.๓ บทบาทของการละเล่นไทย	๖๔
แผนการสอนตอนที่ ๙.๒ การละเล่นเด็ก	๗๐
เรื่องที่ ๙.๒.๑ ลักษณะการละเล่นเด็ก	๗๑
เรื่องที่ ๙.๒.๒ เพลงเด็ก	๗๕
เรื่องที่ ๙.๒.๓ ของเล่นของเด็ก	๗๘

แผนการสอนตอนที่ ๙.๓ การละเล่นผู้ใหญ่	๙๔
เรื่องที่ ๙.๓.๑ เพลงและการละเล่นพื้นบ้าน	๙๕
เรื่องที่ ๙.๓.๒ การละเล่นระบำรำฟ้อน	๙๙
เรื่องที่ ๙.๓.๓ การละเล่นกีฬา	๙๓
บรรณานุกรม	๙๖

หน่วยที่ ๑๐ นาฏศิลป์และดนตรีไทย

๙๗

แผนการสอนตอนที่ ๑๐.๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับนาฏศิลป์ไทย	๑๐๐
เรื่องที่ ๑๐.๑.๑ ความหมาย องค์ประกอบและความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย	๑๐๑
เรื่องที่ ๑๐.๑.๒ ประเภทของนาฏศิลป์ไทย	๑๐๓
แผนการสอนตอนที่ ๑๐.๒ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับดนตรีไทย	๑๑๖
เรื่องที่ ๑๐.๒.๑ ความหมายและความสำคัญของดนตรีไทย	๑๑๗
เรื่องที่ ๑๐.๒.๒ ประเภทของดนตรีไทย	๑๑๘
แผนการสอนตอนที่ ๑๐.๓ นาฏศิลป์และดนตรีไทยในวิถีชีวิต	๑๒๕
เรื่องที่ ๑๐.๓.๑ นาฏศิลป์และดนตรีไทยในวัฒนธรรมไทย	๑๒๖
เรื่องที่ ๑๐.๓.๒ นาฏศิลป์และดนตรีไทยในงานอาชีพ	๑๓๐
แผนการสอนตอนที่ ๑๐.๔ แนวโน้มของนาฏศิลป์และดนตรีไทยในสังคมปัจจุบัน	๑๓๓
เรื่องที่ ๑๐.๔.๑ การเรียนการสอนนาฏศิลป์และดนตรีไทย	๑๓๔
เรื่องที่ ๑๐.๔.๒ นาฏศิลป์และดนตรีไทยร่วมสมัย	๑๓๗
บรรณานุกรม	๑๓๙

หน่วยที่ ๑๑ วรรณกรรมไทย

๑๔๑

แผนการสอนตอนที่ ๑๑.๑ ข้อพินิจเบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณกรรมไทย	๑๔๔
เรื่องที่ ๑๑.๑.๑ ความหมายของวรรณกรรมและวรรณศิลป์	๑๔๖
เรื่องที่ ๑๑.๑.๒ ปัจจัยที่ส่งผลต่อวรรณกรรมไทย	๑๔๙
เรื่องที่ ๑๑.๑.๓ ประเภทของวรรณกรรม	๑๕๔
แผนการสอนตอนที่ ๑๑.๒ วรรณกรรมแนววรรณคดี	๑๕๗
เรื่องที่ ๑๑.๒.๑ วรรณกรรมศาสนาและคำสอน	๑๕๘
เรื่องที่ ๑๑.๒.๒ วรรณกรรมเกี่ยวกับประเพณีและพิธีกรรม	๑๖๓
เรื่องที่ ๑๑.๒.๓ วรรณกรรมเชิงประวัติ	๑๖๗

แผนการสอนตอนที่ ๑๑.๓ วรรณกรรมแนวจรรโลงใจ	๑๗๑
เรื่องที่ ๑๑.๓.๑ วรรณกรรมนิทานร้อยกรอง	๑๗๒
เรื่องที่ ๑๑.๓.๒ วรรณกรรมบทละคร	๑๗๗
เรื่องที่ ๑๑.๓.๓ วรรณกรรมนิราศ	๑๘๐
แผนการสอนตอนที่ ๑๑.๔ วรรณกรรมปัจจุบัน	๑๘๔
เรื่องที่ ๑๑.๔.๑ วรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี	๑๘๖
เรื่องที่ ๑๑.๔.๒ วรรณกรรมประเภทสารคดีและสื่อสารมวลชน	๑๙๒
เชิงอรรถ	๑๙๕
บรรณานุกรม	๑๙๖

หน่วยที่ ๑๒ สถาปัตยกรรมไทย

แผนการสอนตอนที่ ๑๒.๑ ความเข้าใจเกี่ยวกับสถาปัตยกรรม	๒๐๐
เรื่องที่ ๑๒.๑.๑ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสถาปัตยกรรมและประโยชน์ใช้สอย	๒๐๒
เรื่องที่ ๑๒.๑.๒ คตินิยมของการสร้างสถาปัตยกรรม	๒๐๕
แผนการสอนตอนที่ ๑๒.๒ ลักษณะสถาปัตยกรรมไทย	๒๐๙
เรื่องที่ ๑๒.๒.๑ สถาปัตยกรรมบ้าน	๒๑๐
เรื่องที่ ๑๒.๒.๒ สถาปัตยกรรมวัด	๒๑๖
เรื่องที่ ๑๒.๒.๓ สถาปัตยกรรมวัง	๒๒๖
เรื่องที่ ๑๒.๒.๔ สถาปัตยกรรมไทยยุคใหม่	๒๓๙
บรรณานุกรม	๒๔๒

หน่วยที่ ๑๓ ประติมากรรมและจิตรกรรมไทย

แผนการสอนตอนที่ ๑๓.๑ ประติมากรรมในประเทศไทย	๒๔๖
เรื่องที่ ๑๓.๑.๑ ลักษณะและรูปแบบของประติมากรรมไทย	๒๔๙
เรื่องที่ ๑๓.๑.๒ ประติมากรรมไทยก่อนสมัยใหม่	๒๕๓
เรื่องที่ ๑๓.๑.๓ ประติมากรรมไทยสมัยใหม่	๒๗๓
แผนการสอนตอนที่ ๑๓.๒ จิตรกรรมในประเทศไทย	๒๗๙
เรื่องที่ ๑๓.๒.๑ ลักษณะและรูปแบบของจิตรกรรมไทย	๒๘๐
เรื่องที่ ๑๓.๒.๒ จิตรกรรมไทยแบบประเพณี	๒๘๔
เรื่องที่ ๑๓.๒.๓ จิตรกรรมไทยสมัยใหม่	๒๙๐

แผนการสอนตอนที่ ๑๓.๓ คุณค่าของประติมากรรมและจิตรกรรมไทย	๒๙๓
เรื่องที่ ๑๓.๓.๑ คุณค่าของประติมากรรมและจิตรกรรมไทยด้านศิลปะ	๒๙๔
เรื่องที่ ๑๓.๓.๒ คุณค่าของประติมากรรมและจิตรกรรมไทยด้าน ประวัติศาสตร์และโบราณคดี	๒๙๖
เรื่องที่ ๑๓.๓.๓ คุณค่าของประติมากรรมและจิตรกรรมไทยด้าน ความเชื่อและศาสนา	๒๙๗
บรรณานุกรม	๓๐๐

หน่วยที่ ๑๔ งานช่างไทย

แผนการสอนตอนที่ ๑๔.๑ ข้อพินิจเบื้องต้นเกี่ยวกับงานช่างไทย	๓๐๔
เรื่องที่ ๑๔.๑.๑ หน้าที่ของช่างในสังคมไทย	๓๐๕
เรื่องที่ ๑๔.๑.๒ ประเภทของช่างตามลักษณะงานช่าง	๓๐๗
เรื่องที่ ๑๔.๑.๓ องค์ประกอบของสถาบันช่าง	๓๐๘
แผนการสอนตอนที่ ๑๔.๒ งานช่างพื้นบ้าน	๓๑๐
เรื่องที่ ๑๔.๒.๑ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่องานช่างพื้นบ้าน	๓๑๒
เรื่องที่ ๑๔.๒.๒ ลักษณะและเอกลักษณ์ของงานช่างพื้นบ้าน	๓๑๕
เรื่องที่ ๑๔.๒.๓ ประเภทของงานช่างพื้นบ้านและประโยชน์ใช้สอย	๓๑๗
เรื่องที่ ๑๔.๒.๔ คุณค่าและค่านิยมของงานช่างพื้นบ้าน	๓๒๔
แผนการสอนตอนที่ ๑๔.๓ งานช่างหลวง	๓๒๖
เรื่องที่ ๑๔.๓.๑ กรมช่างหลวง	๓๒๗
เรื่องที่ ๑๔.๓.๒ กรมช่างสิบหมู่ งานช่างสิบหมู่	๓๒๘
แผนการสอนตอนที่ ๑๔.๔ การทะนุบำรุงงานช่างไทย	๓๓๗
เรื่องที่ ๑๔.๔.๑ การส่งเสริมให้ความรู้และการจัดแสดงเผยแพร่ผลงานช่างไทย	๓๓๘
เรื่องที่ ๑๔.๔.๒ การสืบทอดงานช่างไทย จากช่างพื้นบ้านสู่ช่างหลวง	๓๔๑
เรื่องที่ ๑๔.๔.๓ ความเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มของงานช่างไทย	๓๔๓
บรรณานุกรม	๓๔๕

หน่วยที่ ๑๕ แนวการพัฒนาบนวิถีไทย	๓๔๗
แผนการสอนตอนที่ ๑๕.๑ นิยามศัพท์คำว่า วิถีไทย การพัฒนา	๓๕๐
เรื่องที่ ๑๕.๑.๑ ความหมายของคำว่า วิถีไทย วิถีชีวิต	๓๕๑
เรื่องที่ ๑๕.๑.๒ ความหมายของคำว่า การพัฒนา	๓๕๓
แผนการสอนตอนที่ ๑๕.๒ สรุปการพัฒนาในศตวรรษที่ผ่านมา	๓๕๕
เรื่องที่ ๑๕.๒.๑ การพัฒนาในสมัยรัชกาลที่ ๕ ถึง พ.ศ. ๒๔๗๕	๓๕๖
เรื่องที่ ๑๕.๒.๒ การพัฒนาจาก พ.ศ. ๒๔๗๕ - ๒๕๐๐	๓๖๑
เรื่องที่ ๑๕.๒.๓ การพัฒนาในต้นทศวรรษ ๒๕๐๐ - พ.ศ. ๒๕๔๔	๓๖๗
แผนการสอนตอนที่ ๑๕.๓ การพัฒนาที่ยั่งยืน	๓๗๓
เรื่องที่ ๑๕.๓.๑ แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง	๓๗๕
เรื่องที่ ๑๕.๓.๒ แนวทางการพัฒนาแบบยั่งยืน	๓๘๓
บรรณานุกรม	๓๙๑